

**Излиза всяка
СЖБОТА.**

Всички ръкописи и суми да се изпращат до редактора свещ. Д. ПОПЗАСИЛЕЗЪ — Шуменъ
улица „В. Левски“ или печатница „СПАСЪ ПОПОВЪ“.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
по споразумению.
БРОЯ 1 левъ

Исказваме нашата дълбока благодарност на всички близки, приятели и познати, които устно или телеграфически казаха своите съболезнования и на всички, които придружиха до вѣчното жилище тѣлѣнитѣ останки на нашия любящ покойникъ

членъ на Шумен. Окржжна Постоянна Комисия.

Ос: Сърдечна благодарност на неговите другари от Постоянното присъствие, на всички окръжни съветници, на председателя г. Силвестриев за хубавите му думи, казани в църква, както и на г. Д-ръ Блъсков — казани на гроба. За благодарност на чиновниците от Окр. Постоянна Комисия, Окр. Планоснемачно и Водоснабдително бюро, Дирекцията „Дели Орманъ“, Водния Синдикат „Тича“, на Организацията на изборните служители, на Градската Община, на Градското и Околийско Бюро на Демократ. Сговоръ — за приношените вѣнци или издадени некролози, на градския пазаръ и на всички, които отдадоха последна почтъ на сж-гоф.ия ни покойникъ.

гр. Н.-Пазаръ, 18. IX. 1929 г.

Отъ дълбоко опечаленитѣ.

Всеправославна конференция въ София.

10.

Задълъжени сме да споменем, че в последната си статия за нас в православната конференция в София казахме, че ще разгледаме въпроса, какви са положенията, от които водими клонници на Имка в България се стараят да вкарат в българската православна младеж външните на една чуждестранна организация, която е казанката Имка. Заполнихме се да изпълним обещанието си по няколко причини: първо, един от които сж свързани с частния наш живот, който никога не интересуват, за да ги премълчаваме, но другите имат значение, мислим, за общостта, който третираме, за да ги споменем.

Же до сега ние написахме десет
статии във "Народенъ Бу-
диль" за тази пословична кон-
венция. Огъ отзивитъ, които
а. ахмѣ случай да чуемъ или
прочетемъ за тѣхъ, заклю-
чаваме, че тѣ привлѣкоха вни-
манието на мнозина, които сле-
дватъ развитието на общество-
та ни живото. Не сж оста-
ни, ти незабелезани тѣ и огъ
си я, които за тѣгаха тия на-
ви статии. Обаче тѣ не се о-
тѣгаха да провергатъ писа-
нито огъ насъ, като изключимъ
колко глупави и плоски за-
мѣтки, като тая, че ние се про-
зопоставяме на Имка въ ка-
зото си председателъ или
тѣн на дружеството "Богъ и
глария", закачка свърше-
невѣрна, защото ние, ка-
завихме въ в. "Народенъ
датель", нѣмаме нищо общо
това дружество. Нѣщо дру-
вотно, което да засѣга сж-
зната на въпроса, ние не сме
али случай нито да четемъ
то да чуемъ. Ако би че ни
сѣбщи по-нататкъ нѣщо,
ма да го оставимъ безъ вни-
ние.

Тодиръ тия изявления, които правимъ, за да констатираме слабостта на защитниците Имка у насъ, минаваме на проса, за който искаме да занимаемъ въ настоящата статия, а именно за побужденията на приятелитѣ на Им-

веници, нито други далечни
плеада църковни наши борци,
дори и тогава, когато бяха огъ
всъжждегонени и от всички
изоставени, тъй не сж се подда-
вали на такива долни мамила.
Защото сж недостойни за че-
стни хора. Нѣма да се подда-
демъ и ние.

Но освен тия материални побуждения има и други, които наричаме нравствени и които могат да измамят наивни хора. Тъй състоятъ въ това. Вървата христова е раздѣлена на три голѣми клонове: православен, римокатолишки и протестантски. Последниятъ отъ своя страна е подраздѣленъ на безбройни други върски групи, особено въ Северна Америка. Основно начало на протестантизма е да приема това, което може да схване разумътъ. Отъ тукъ многого раздѣления между тѣхъ. При това положение на Християнския миръ не е ли добре да изчезнатъ тия раздѣления и всички християни да образуватъ едно стадо и да иматъ единъ пастиръ? Нѣма съмнение, че това е прекрасна идея, и ако е било възможно да се осъществи, това би било велико и светодѣло.

За това римокатолишката църква отъ десетия вѣкъ насамъ, когато е станало раздѣленіето между западната и източната църква, полага всички усилия, за да постигне това единение на християнския миръ подъ своего знаме главенството на папата. Православната църква, която най-много се е намирала подъ влиянието на политическитѣ превратности, отъ своя страна се е ограничила да се моли всѣкога за съединението на всички. Протестантитѣ пъкъ отъ първото появяване на Лютера правили опити да се сближатъ съ православната църква, както се разбира отъ това, че единъ отъ първитѣ негови съподвижници, Меланхтонъ, е направилъ постѣпки да се разбере съ православната църква въ Цариградъ. Нуждата отъ разбираателство между разнитѣ вѣрски християнски течения се е почувствувала най-много въ сѣвѣрна Америка, дето тѣ се наплодиха, както казахме, твърде много и се наброяватъ повече отъ сто, едно на друго враждевни и въ борба, която е пренесена и въ нехристиянски страни и осуетява успѣхътъ на Евангелското слово. Плодъ отъ тази нужда сж и младежкитѣ християнски дружества подъ название Имка. Стремезътъ къмъ единение и сближение между разнитѣ църкви и християнски групировки се усили най-много следъ последнитѣ войни. На тоя стремезъ се длѣжатъ и разнитѣ вѣрски конгреси, които се свикватъ на последно време и се събиратъ въ разни градове на Западна Европа.

Въ тия конгреси взиматъ участие и нѣкои българи църковници, дали по разпореждане на българската църковна или на друга власть, или

по своя собствена инициатива това не знаемъ. Да сгаваше това по поръчение на българската църковна властъ, последната би трѣбвало да обнародва редовно отчетитѣ на своитѣ пратеници, както правятъ и други нѣкои православни църкви, които зачитатъ пасомитѣ си и не мислятъ, че тѣ не трѣбва да знаятъ, какво вършатъ пратеницитѣ имъ въ тия вѣрски конгреси. Обикновено въ тѣхъ сж се явявали Софийскитѣ Метрополитѣ г. Стефанъ и други нѣкои негови съпътници и клирици. Такива конгреси до сега сж станали въ Стокхолмъ, столицата на Швеция, и въ Швейцарскитѣ градове Женева и Лозана.

Отъ всички такива вътрешни конгреси, станали презъ последнитѣ години, най-важнѣе споредъ насъ е оная, който се събралъ презъ 1927 г. въ Лозана. Важнѣе е за това, защото въ него е билъ поставенъ ясно и опредѣлено въпросътъ: може ли и при какви условия да се постигне вътрешно единение между православною църквю и разнитѣ протестантски течения. Това е съществено въпросъ, защото всички други въпроси за отношенията между православни и протестанти иматъ второстепенно значение. Това, че е така, се разбира и отъ обстоятелството, че отъ четирисотинѣ почти години насамъ всички опити за сближение между тия две течения до сега всѣкога сж ставали върху тази точка. Това сжщото се установи и въ сѣкциата презъ 1927 г. въ Лозана конгресъ. Защото подиръ всички разисквания, станали въ комисиитѣ на конгреса, най-после се повдигналъ и въпросътъ: какъ може да стане истинско единение между православною църквю и протестантскитѣ групировки.

Въ тоя случай, съ изключение на Софийския Митрополитъ Стефанъ, представители на православнитѣ църкви подали една декларация, съставена на английски езикъ и прочетена въ общото събрание на конгреса „за вѣра и управление“ презъ Августа 1927 г. отъ Тиатирския Епископъ Германа. Отъ тази декларация, обнародвана въ грѣцкия журналъ „Православие“ правимъ следующето извлечение:

„Ние можем да приемем „Възванието на църквата къмъ свѣта“, което е съставено въз основа на съответното учение на Свещеното писание и което е близко до православното схващаніе. Но не можемъ да кажемъ същото и за другитѣ два въпроса т. е. „за същността на църквата“ и за общото изповѣданіе на църквитѣ за вѣрата! Съставянето на тия два предмета е станало така, за да се постигне единъ компромисъ между противоположни споредъ насъ мисли и мнения и да се добие едно вънкашно, основано върху буквата, съгласіе. Но както и при станалитѣ другѣ петъ

разисквания, многожди се изтъкна, така и сега казваме, че по въпроса за вѣрата и религиозната съвест споредъ православната църква никакъвъ компромисъ не се допуска, нито е възможно подъ едни и същитѣ думи да се криятъ два смисъла и две различни схващания и тълкуваная на предложения, които се приеха по взаимно съгласие. Никой православенъ не може да разбере какъ е възможно да бѣде трайно единение, основано върху двусмислени предложения. Че и самитѣ комисии на конгреса сж разбрали разногласието по много въпроси, се вижда отъ забележитѣ, които станаха необходими, за да се установи пълна свобода по въпроси, основни споредъ схващането на православнитѣ. Така напр. не може да се разбере, какъ църквата е единна, когато едни приематъ, че източникъ на божественото откровение е само Свещеното писание, а други считатъ, че Апостолското предание е необходимо негово допълнение. Но и свободата, която иматъ разнитѣ църкви, да употребяватъ всѣка отъ тѣхъ свои изповѣдания, отъ една страна понижава знанието на последнитѣ, защото тѣ ставатъ нѣщо безразлично, а отъ друга поражда смѣшение на мненията и схващанията въ църквата, която ужъ е една и съединена. Православната църква се държи о следното начало: свободата на члствитѣ християни има граници, които сж опредѣлени отъ това, което по общо съгласие е решено отъ църквата, и които сж задължителни за всички. И това има сила не само за тия, които сега сж членове на църквата, но и за ония, които биха се съединили съ нея по вѣра и управление. Освенъ това вѣрскитѣ символи, които признава църквата, споредъ православното схващане, добиватъ своята външност не отъ това само, че тѣ служатъ като историческо свидетелство за вѣрата на древната църква но преди всичко отъ това, де то църквата чрезъ вселенскитѣ си събори утвърдила тѣхната достовѣрност и истинност. Излишно е да прибавимъ, че православната църква е признала и приела като вселенски символъ само Никео—Цариградския. Казаното за вселенския символъ има сила и за предѣлитѣ (ороситѣ) на седемтѣхъ вселенски събори, валидността и задължителността на които никой православенъ богословъ нѣма право да оспорва. Поради всичко това православната църква мисли, че всѣко единение трѣбва да се основава върху общата вѣра и върху изповѣданieto на нераздѣлната древна църква на седемтѣхъ вселенски събора на осемтѣхъ първи вѣкове“.

Така изложиха представителите на православните църкви въ събрания въ Лозана върски конгресъ условията за сѣединението на православна-

П. П. П. ПОБЕДЪТЪ се завърна въ града и

та църква съ ония, които биха пожелали да се съединятъ съ нея. Много е интересно да се знае какъ погледнаха на горната декларация на православнитѣ, представителитѣ на протестантскитѣ групировки. Това може да се разбере отъ отзива за нея, направенъ отъ Шарль Брентъ, епископъ на западния Ню-йоркъ съ съдѣлище Бюфало, който бѣше председателъ на Лозанския вѣрски конгресъ. Той, като изслушалъ декларацията, казалъ: „Признателни сме на православнитѣ наши брѣта, за дето ни казаха съ такава яснота различията, поради които не могатъ да взематъ по положително становище спрямо изложениата. Признателни имъ сме, защото днесъ сме въ положение да сѣдимъ по ясно за тѣхното схващане... нашиятъ конгресъ нѣма за целъ да постигне пълно единомислие. Това може да се постигне само тогава, когато всѣки уважава убежденията на другитѣ. Признавамъ, че е извънредно мъчно да вземе нѣкой становището, което възхъ, и което желалъ бихъ да кажа, че възхъ съ голѣма тънкость.“

И така, представителитѣ на православнитѣ църкви въ Лозанския конгресъ съ своята декларация заявили, че единение между православната църква и протестантскитѣ групировки може да стане само, ако последнитѣ приематъ учението на древната православна църква, както е било то опредѣлено отъ вселенскитѣ събори на осемтѣ вѣка. Председателтъ пъкъ на тоя конгресъ, Епископъ Шарль Брентъ, отъ своя страна забележалъ следъ изслушана декларацията, че съ единението може да се постигне само тогава, когато всѣки уважава убежденията на другитѣ.

Разликата между тия две схващания отколе е известна. На тази разлика сж били разбити всички опити, които сж направени отъ четири почти вѣка насамъ, за да се сближатъ протестантскитѣ групировки съ православната църква. За удоволѣние на това, което казваме, ще наведемъ писаното отъ именития богословъ и по настоящемъ професоръ въ Богословския факултетъ на нашия университетъ, Г-нъ Глубоковски, въ стран. 12 — 13 на съчинението му „Руская Богословская наука въ ея историческомъ развити и новѣйшемъ состояни Варшава 1928 г.“ По принципъ, пише той, Руското „Богословие отхвърля всѣка уния. То приема пълното обращение на православнитѣ изповѣдания къмъ православнието, по духътъ на православната църква, която всѣкога се моли за съединението на църквитѣ въ вѣра и любовъ. При всичко това, като преценява до колко е възможно сближението съ разнитѣ вѣроизповѣдания, Руското Богословие прави разлика между тѣхъ. То приема известно смегчение за католичество и англиканството дори и за най спорнитѣ въпроси напр., Филиокве и Англиканската иерархия. Обаче, колкото се отнася до протестанството, Руското богословие се ползува отъ богословската му литература, но отхвърля категорически всичкитѣ му доктрини. Защото протестанството е религиозенъ рационализъмъ, който неударжимо води къмъ подкопаването на откровението, на божествеността на Христа и на богоучредеността на църквата и който заплашва всичко това съ анархическия субективизмъ и индивидуализмъ, и за това може

да подхранва сектантскитѣ мистицизмъ подъ разни форми които своеобразно и чудато се различаватъ една отъ друга.“

И така, ще повторимъ, единение между православната църква и протестанството не може нито да има, нито да стане. Тия две вѣрски течения стоятъ на два противоположни полюса. Православната църква казва: който иска да бѣде едно съ мене, трѣбва да приеме православното учение. Протестантитѣ възразяватъ: ние казваме да се почитатъ нашитѣ

Вѣра Бояджиева

Какво нѣма въ нашето семейство

Християнството владѣе цѣлия свѣтъ. То нѣма ни властъ, ни държавно могъщество, ни богатство, ни наука, ни изкуство, но то е жизнено сѣме, съдържа у себе си сила, която не е отъ този свѣтъ.

Християнството издига човѣка като личностъ, прави я богоподобна. И въ своя ходъ изъ историята на човѣчеството то даде най-високитѣ и недосегаеми максими на възпитание, най-солодната основа, върху която се изгражда нравствената личностъ.

Великитѣ хора, които създадохъ науката, благоговѣно се прекланява предъ Божественото Слово. За тѣхъ религията бѣше потребностъ, безъ която не можеха да изпитатъ никакво благо.

Вѣрата въ Бога върши чудеса.

Ако разтворимъ книгата на многострадалното битие на българския народъ, ще научимъ какъ наши брѣта и сестри бѣха мжчени, убивани, заливаха съ кръвта си родната земя, но вѣрата и свободата си не даваха. Тѣ предпочитаха смъртта предъ измѣната и никому не позволяваха да се гаври надъ това, що бѣ свето за тѣхъ.

Съ това чувство въ душитѣ си старитѣ българи отхраниха герои, у които имаше неизчерпаемъ източникъ на смѣлостъ и самопожертвуване. Въ душитѣ на миналото поколѣние горѣше религиозниятъ жаръ, който ги подтикваше къмъ едно съзнателно и идейно служение. А днешното поколѣние, днешната младежъ счита всички ония, които говорятъ за религия, за хора прости, некултурни, назадничащи. Нѣма кой да имъ каже, че истински достоенъ човѣкъ е оня, който едновременно съ образованието на ума има и просвѣтено сърдце въ началата на любовта и правдата Божия.

Въ това отношение може много нѣщо да направи църквата. Преди всичко съ личнитѣ примѣри на църковнитѣ служители, съ беседи и сказки и най-вече съ добри религиозни четива. Четива съ религиозно съдържание, но художествено пресъздадени отъ великитѣ писатели, четива пригодени за съвременния интелегентенъ човѣкъ и съвременнитѣ условия на живота.

Една истинска насжщна нужда въ нашето семейство е религиозната литература. Наредъ съ преводната художествена литература, нашиятъ книженъ пазаръ се наводни и съ порнографски книги, а порнографията трови душитѣ на младитѣ хора. Противъ отровата на тѣлото има лѣкъ. Но веднажъ отровена душата, тя е отровена за винаги.

И започнахме да се подиграваме съ религия и народни обичаи. Изгубихме срама отъ хората. Изчезна той и въ учи-

убеждения. Софийскитѣ Митрополитъ Стефанъ не обръща внимание нито на това, което казва православната църква, нито на онова, ксето отговарятъ протестантитѣ. Той иска да ги съедини и за това влачи православната църква къмъ протестантитѣ. Той убеждава българската православна младежъ да се моли, както той сама, съ протестантитѣ и съ това всѣва смутъ въ българската православна църква. Ще продължимъ.

лицето, и на улицата, дори и въ светитѣ мѣста.

По отношение на религиозното възпитание ние сме останали най-назадъ. Управници и общественици забравиха своя дългъ и не виждатъ, че българскитѣ народъ, отдалечаванъ отъ Бога, се заплашва отъ душевенъ, нравственъ и религиозенъ погромъ.

Едно време, когато римската държава се разкапваше, императоръ Августъ подкрепи религията, за да повдигне духа и нравствеността у народа. Въ неговото царуване старитѣ храмове се въздигнаха, народнитѣ празници добиха отново прежното значение и грѣшникъ се считаше оня, който не зачиташе семейнитѣ обреди и народнитѣ обичаи. Защото не може да бѣде нищо по-национално отъ религията на единъ народъ.

И у насъ трѣбва да стане същото. Църквата наново да привлече паството си, да ни даде безукоризнени църковни служители и широко да прѣсне всрѣдъ маситѣ и семействата художествена религиозна литература. Имаме велики писатели — отъ апостолитѣ до днешнитѣ, — които съ своитѣ произведения сочатъ пътя на нравствено съвършенство. Тия прости, но велики книги ще научатъ младитѣ да бждатъ смирени духомъ и ще се провикватъ отъ ония евангелски истини, които правятъ човѣцитѣ по-добри, по-благии, по-хуманни.

Само това оставаще.

Много отъ нашитѣ организации въ своитѣ конгреси поставятъ често пжти на разглеждане въпроси, които нѣматъ никакво обществено значение или поне нѣкаква полза за самата организация. Ей тѣ, престо се занимаватъ съ въпроси само да дигнатъ по-голѣмъ шумъ около себе си, и, божемъ, да излѣзатъ съ нѣкакъвъ си ужъ активъ предъ своитѣ хора. Така сж направили въ последния си конгресъ и г. г. адвокатитѣ, които сж поставили на разглеждане въпроса за гражданския бракъ.

Вижда се, нашитѣ адвокати сж забравили народната мъдростъ, която казва: „Крушата когато оздрѣе, сама пада“. Попитаха ли се тѣ назрѣлъ ли е въ обществото въпросътъ за гражданския бракъ, при други много по назрѣли и презрѣли обществени въпроси, съ които тѣ никакъ се не занимаваха? Тѣ, които постоянно иматъ работа особено съ широката маса народъ, незнайтъ ли какво тоя народъ иска отъ адвокатитѣ и що му тежи най-много? Какво той иска отъ сдилищата и нотариуситѣ? Струва ни се, адвокатитѣ добре знаятъ, че народътъ въ гражданското си мнозинство е за църковния бракъ, който и по-

чита като Божия наредба, какъвто си е въ действителностъ, понеже е установенъ отъ Самия Христа. Народътъ иска бърза и справедлива процедура въ разглеждане дѣлата, а не граждански бракъ. Той иска по голѣма достъпностъ до адвокатитѣ и лека защита, а не премахване църковния бракъ. Народътъ иска опростотворение безъ много митарства, и бързо снабдяване съ нотариални актове при покупка продажба или по наследство и дарения. Той „аманъ“ е казалъ вече отъ нескончаемитѣ мита, благотворителни и фондови марки и редъ съдебни и адвокатски берии, които край нѣматъ.

Въ България, както изнесе ежедневниятъ печатъ, имаме нѣколко стотици несвършени дѣла, много отъ които сж заведени преди десетки години, мнозина отъ стопанитѣ дори сж измрѣли, а дѣлата имъ още несвършени. Да говоримъ ли за нашата пословична мудростъ и несигурностъ при разглеждане дѣлата? Да говоримъ ли за скжпата адвокатска „услуга“ и защита? Да говоримъ ли за тѣхнитѣ машинации и извѣртвания съ ясна целъ?

При нотариуситѣ и сждитѣ постоянно има двама патентовани свидетели, които иматъ претенция да познаватъ хората отъ цѣла България, иначе не би си сложили подписитѣ при всѣка сдѣлка, за да изнудватъ бедното население да имъ плаща по 10—15 или 20 лева срещу подписъ, като често пжти се иде до куриозъ, защото изъ коридоритѣ се гонитъ това население за пари за тия свидетелски подписи. Това, ако не е аномалия, какво друго може да бѣде? Но такива въпроси не се разрешаватъ въ адвокатския конгресъ, а се е намѣрилъ „назрѣлъ“ въпроса за гражданския бракъ и той е трѣбвало да се разрешава. Азъ незная до колко сж прави въ случая нашитѣ адвокати. Нѣ тѣхъ е известно, че излѣзлото отъ народа бивше земледѣлско правителство на мѣри самитѣ адвокати за излишни т. е. тѣ не могатъ да говорятъ отъ името на народа. Тѣ иматъ свои лични интереси, които не се схождатъ съ интереситѣ на народа. Народа дълбоко тачи църковния бракъ. Безъ този бракъ би настало сътресение, морално разложение въ широкитѣ срѣди на народа.

Самитѣ адвокати знаятъ лошитѣ послѣствия, особено за семейството, отъ въвеждането гражданския бракъ въ Франция и напоследъкъ въ Русия. Тогава ние се чудимъ защо тѣ подигатъ въпросъ за гражданския бракъ, когато се знае, че той не е растение, което да вирѣе на наша почва?

Напоследъкъ четохме куриозенъ случай за единъ граждански бракъ въ Русия, който се състои въ следното: щомъ оформили съ документи брака си, мжжътъ и жената си тръгнали за дома. Ала още по пжта се завелъ споръ между тѣхъ кой по-вече е трѣбвало да плати при оформяването на брака имъ. Спора се изострилъ доста много и тѣ се раздѣлили по пжта, преди още да достигнатъ въ дома си. Върнали се, за да имъ бѣде разторгнатъ брака.

Такъвъ ли бракъ искатъ нашитѣ адвокати? Нека не си играятъ съ огъня, който може да запали цѣла България.

Свещ. П. Юрдановъ.

Провидението

Сжществуватъ то и наказания, които сж загубили съвѣстъ и свѣтъ.

Наказва дори и децата за тѣхнитѣ порочни дѣла.

Примѣри могатъ да се видѣятъ въ стотици. Всѣки може да си спомни такива, а ние да си спомнимъ само едното за ония, които народитѣ вухаха въ време на войната, когато въоръжениятъ народъ умираше като мухи по бортѣ полета.

Натая мислъ ме наведе, казътъ на единъ общественикъ, който дълго време управлѣше фонда на сирацитѣ отъ нитѣ.

Той каза:

— Като началникъ при се се яви единъ богатъ стопанинъ и ме помоли да дамъ жибна бележка до Дирекцията желѣзницитѣ за издѣлване безплатенъ билетъ на кржгло сираче отъ войната, отивалъ въ Варна и искалъ да услужи на сирачето. Научахъ ви разности и грижи, които да подобри здравето му.

Каза и името на сирачето.

Направихме бележката и можниятъ *благотелъ* си отиде.

Следъ десетина дни сирачето се яви пакъ въ канцелярията ми и съ сълзи на очитѣ предложи за сирашкия билетъ 5000 лева, като съ плачеше.

— Голѣмъ грѣхъ направихъ. Когато вземахъ безплатенъ билетъ ужъ за нѣкаква сираче азъ излъгахъ. Тоя безплатенъ билетъ бѣше за дъщеря.

Но... Богъ ме наказва. Стоко ме наказа! На Каспичанъ дъщеря ми се вратата на вагона. Которътъ бутна да затворе, премаза прѣститѣ на ржката.

Ужасъ! Въ болницата отрѣзано момиченцето ми три прѣсти ржката.

Но не стига това. Преди нието започна да ме прѣтвѣва. Следъ тая печална случена ми припадна, разболенъ и преди нѣколко дни се изгуби. . . Нещастие следъ щастие.

Нѣмамъ покой!

Вземете тия 5000 лева и раждаване фалшивия бирени Дано Богъ да ми прости.

Такива случаи сж мнози. И права е народната речъ: „Богъ забавя, ала не бравя!“

Право е и тоя народенъ зание:

— „Отъ кжде дошло, отъ отишло!“

Придобити блага по щастие пжтища нѣма да храни.

Това най-вече е за злѣ трѣбителитѣ на обществени срдѣства.

Нека всѣки, който дръжже краде било отъ държавата или щински, благотворителни срдѣства, да знае, че не може да попадне подъ тѣхнитѣ на наказателнитѣ знаи. Тако да знае и това, че дението бди и наказва. За гъва и децата!

Всѣки знае такива слѣдѣния.

В. Муха

Около XIV Свещ. Конгресъ.

Ако не бѣха се появили въ *П. Дѣло и Хр. Советникъ* известниѣ статии на о. Тулешкова и о. К. Кожухарова около работитѣ на тази годишния конгресъ, и азъ не бихъ си позволилъ, о. Редакторе, да Ви моля да благоволите и помѣститѣ въ *Н. Будителъ* тия нѣколко мисли за освѣтление на свещеницитѣ въ нашата Епархия, чийто делегатъ бѣхъ.

Казва се отъ нѣкои, че истината била въ дѣното на морето, отъ други, че вълцитѣ я изляли, отъ трети, че тя бодяла и тѣй нататкъ... за това и хората твърде не обичали да си служатъ съ нея. Нѣкои я отбѣгвали нарочно, а други я търсѣли, но ненамирали... Да, истината понѣкога е страшна и... но, тя трѣбва да се каже, особено отъ насъ свещеницитѣ, иначе изправление нѣма.

Ясна ми е картината за миналото, бorbитѣ и страданията на свещенството.

Този народенъ служителъ и апостолъ винаги сѣмъ виждаше предъ духовния си зоръ страждущъ, угнетенъ и често онеправданъ, но съ високъ духъ и искрено желание, а той да допринесе нѣщо за благоденствието на своя измѣненъ народъ и за негово религиозно нравствено издигане.

Его вече 10 год. отъ както азъ живѣя съ неговитѣ идеали, но и съ неговитѣ неволи и страдания.

Тия идеали и страдания сж наложили да потърси сили и средства въ себе си, въ работитѣ другари и съслужители и най-после да подпори подкрепата на висшата църковна власт, а най-после на държавата. Това е наложило осъществяването на Околийскитѣ и Епархийски Братства, а на край и на Съюза на свещеницескитѣ братства, които всѣка година да се събиратъ на конгресъ.

Какво целятъ конгреситѣ? Да изложатъ предъ делегатитѣ и цѣлия български народъ културно-просвѣтителни, благотворителни, и организационни, та и професионални, въпроси, постижения, реализирани презъ изтеклата братствена година.

Управителното тѣло, респ. Централниятъ Секретариятъ, се да изложатъ подъ една сbita и прилична за нашия санъ форма: какво е могла да изпълнитъ решенията на миналитѣ конгреси; какви резултати има на лице; какви спѣньки то е имало презъ изтеклата година; отъ къде сж тѣ? Що е направило за тѣхното отстранение; кои сж факторитѣ, които сж му прѣчили, и кои сж тѣ съдействували при изпълнение волята на свещеницитѣ и решенията на конгреситѣ имъ. Всичко това разумно, издържано, критично и безпристрастно да бжде изнесено на показъ предъ делегатитѣ, госпитѣ, пресата, които, преценявайки го, да кажатъ своята дума. Съ и при тия разбирания приехъ да бжда делегатъ Варн. и Преславска Епархия и, до колкото мога, да съдействувамъ на добритѣ намерения за още по-добри постижения. Надявахъ се, че мина и братолубието поне тая година ще ръководятъ събора, а да да покажемъ на всички, че ние сме и ще бждемъ полезни строители и работници на Божията нива.

Така ли бѣ, както азъ мислѣхъ и както се надявахъ? За голѣмо съжаление, не.

Когато чвѣхъ чете статията на о. Тулешкова и К. Кожухарова, не може да не си

зададе въпроса: кому служатъ тия двама народни пастири? На себе си или на свещеницитѣ? Ако служатъ на себе си, престѣпление правятъ, че се самозаблуждаватъ. Ако пъкъ мислятъ, че служатъ на свещеницитѣ, защо не имъ кажатъ истината? Най-елементарната скромностъ и етикеция налагаше тия двама наши събрата, ако не могатъ да бждатъ обективни, то нищо да не пишатъ поне за себе си и за своето дѣло.

Познавамъ делегати, които могатъ добре да пишатъ и съ които нашиятъ съюзъ може да се гордѣе? Какъ не е взелъ нито единъ перото и да сподѣли впечатленията си отъ работата на конгреса съ своитѣ 2500 братици, които много нѣщо очакваха и жертвуваха за конгреса? Осмѣлявамъ се заради всичко това азъ да напиша нѣщо.

Твърде лошо впечатление ми направиха тия две самохвални статии. Тѣ сж опитъ за довърчивото свещенство, което отъ осъжднитѣ си средства изпраща и последния си петакъ за издрѣжката на тоя „банковъ трѣсъ“.

Н. Бл. о. К. Кожухаровъ, за да попълни о. Тулешкова и угоди на други нѣкои, пише: 1) конгреса не взенкоя страна по спорнитѣ въпроси, 2) осъжди ония, които въ своя захласъ подривали здравитѣ устои на Църквата и всѣвали смутъ и вѣрова дезорганизация срѣдъ народа 3) че обективната критика и здрави разсуждения за благо на народната църква не сж оскудяли и 4) че за лишенъ пѣтъ се подчертало въ тази годишния конгресъ единението.

Азъ, който добре познавамъ о. К. Кожухарова и като свещеникъ и като общественикъ и журналистъ, и който сѣмъ оптимистъ по природа, просто се смутихъ отъ тия му заключения и се запитахъ на кого служи колегата? Защо нѣма смелостта, куража и доблестта да каже истината?

Той, който преди год. викаше, пишеше и търсѣше истината, сега я знае, но бѣга отъ нея. Ще кажете, че има смѣтка да пише така. Може, неотричае. Но всичко има граници. Да, знамъ, че и двамата сж въ управителното тѣло на съюза и, като така, лошо за себе си не могатъ да кажатъ. О. К. преди години така не мислѣше а азъ зная, че и сега така не мисли. Тогава защо така пише? Нека всѣкой да се сѣти. Прѣсни сж още статиятѣ му въ *Хр. советникъ* срещу о. М. Ханджиева и Тулешкова. Мстилото още не бѣше изсѣхнало, когато той излезе пъкъ съ вѣнцехвалебни статии—биографии за сжщитѣ двама...! Никой не е писалъ толкова лошо, но и толкова хубаво, за тия двама свещеници, както е писалъ той. Тогава се възмушаваше отъ тѣхнитѣ дѣла... и ги порицаваше и много свещеници му ракоплѣскаха. Днесъ ги хвали и вѣнци имъ плете и... кога е билъ правъ кога кривъ кажете вие Благ. събрата, защото той обѣрка концитѣ. Бори се за свещенически правдини и... до като го приеха въ лоната си Ханджиевъ и Тулешковъ. Сега не може безъ тѣхъ. Или всички вжтре или всички вѣнъ, ето лозунга имъ. Питатъ ме, пъкъ и азъ питамъ: каква жива органична връзка държи недѣлимъ толкова противоположни характери, манталитети и пр... така органически да сж се свързали по между си, та единиятъ безъ другиятъ да не може?! Гледатъ се въ очитѣ

и се разбиратъ, единъ другъ хатѣра си гонятъ. Пишеше нѣкога о. К. Кожухаровъ, че силитѣ трѣбва да се опрѣснятъ и новъ кадъръ да се подготвя... Щомъ влезе вжтре, престана да мисли така, защо ли?

То било за насъ, изъ дълбоката провинция, но не и за... пракричнитѣ, умнитѣ... и идеалиститѣ, които били готови да се хвърлятъ въ оганя за... слава и личното си благо.

За какво единение говори о. Кожухаровъ, когато още въ първия денъ Съборътъ се раздѣли на две и 5 епархии бѣха и сж противъ тѣхъ, а отъ 8 души делегати, които взеха думата по отчета, 6 души го неодобриха и сж възмущение говориха за нахалността на Ц. Секретаръ да се яви съ такъвъ кулъ и никакъвъ отчетъ, а само 2-а млади свещеници се постараха да ги извинятъ и по братско снисхождение да имъ приеметъ отчета и пр... Това ли е, о. Константине, единението, подчертано?... Че всички ви осъждаха за вашата т. е. на Ц. Секретариятъ бездейностъ и безидейностъ, а вие нѣмахте доблестта да си признаете грѣшкитѣ и да се оттеглите и дадете мѣсто на нови сили, които да импулсиратъ съюза? Вие, който пишехте неотдавна, че сте най-голѣмия идеалистъ и който се възмушаваше отъ всички неправди и задушливи комбинации... а измѣненъ то свещенство Ви подкрепяше съ

своята лепта, защо неустояхте на думата и позицитѣ си, а се продадохте... Защо не се възмутихте и демонстративно да напуснете Събора, за да повѣрватъ всички, че сте искрени, когато видѣхте, че членове отъ управителното тѣло дойдоха и като делегати, значи отнѣха правото на другитѣ събрата да дойдатъ и ги чуятъ и ги критикуватъ; когато сами като делегати се удобряваха като вдигаха ръце за себе си и когато най-после безъ да имъ трепне съвестта гласуваха и сами за себе си? Това ли наричате Вие единение и безпристрастна критика? Вие, който не давахте възможностъ или же не можеха да се подредятъ делегатитѣ да говорятъ отъ Васъ по конгреситѣ, сега презъ всичкото време кротувахте и мили погледи отправѣхте ту къмъ едни, ту къмъ други. — Не взѣхте веднажъ поне думата по нѣкои отъ кардиналитѣ въпроси. Вие, който направихте предложение представителнитѣ на Ц. Секретаръ да се увеличатъ отъ 18.000 на 24.000 лв., Вие, който пишехте за разхищение на попскитѣ пари, за кариеризмъ, за практицизмъ, Вие... какъ се осмелявате пакъ да излезете предъ бедния български свещеникъ и да му разправяте небивалици изъ конгреса? Защо не сте искрени и последователни на себе си? Кому служите? Ще продължа.

Свещ. П. Икономовъ

Учителскиятъ Съюзъ и Църквата.

Тазигодишниятъ конгресъ на Общия учителски съюзъ между многото резолюции, които взе, бѣ и тая по доклада за училищната политика и за отношението на училището къмъ духовенството и предмета Законъ Божий.

Да си кажемъ правичката, ние останахме изненадани отъ резолюцията. Българското основно учительство иска свѣтско училище и изгонване на клерикализма отъ училището!

Кито сж изработили тази резолюция и които сж я гласували, мислили ли сж какво работятъ и какво гласуватъ? Не сж ли отваряли зѣеща врата? Кога въ нашето училище е витайлъ духъ на клерикализъмъ? Било ли е то друго освѣнъ свѣтско? Ние се очудваме на лекомислието, съ което елита на българското основно учительство — въ конгреса — се отнася къмъ тия въпроси, които сж и много сериозни и не отъ неговата компетенция.

Най-първо въ нашето училище не се прѣподава религиозно обучение и възпитание. Дори за подигравка има отдѣления и училища, въ които часоветѣ по Законъ Божий се замѣстятъ съ други предмети.

Второ, нашето свещенство едва въ последнитѣ години се обновява и въ редовитѣ му влизатъ млади и ителигентни сили, които искрено желаятъ съвмѣстна работа съ учителя всрѣдъ народа.

Трето, религиозното възпитание и обучение прѣчи ли съ нѣщо на бждащия гражданинъ, на утрешния селски и градски стопанинъ или майка? Английскитѣ лейбъристи, отъ които нашитѣ социалисти копиратъ, лани по въпроса за измѣнението на англиканския Трѣбникъ зеха участие не противъ Църквата, а застъпваха нейното гледище. Види се тѣ сж прости и неразбиратъ тия въпроси?

Четвърто, правото да реди училищната политика е право

на народа и държавата. То не е привилегия на учителството. Българската Православна Църква по своята организация е демократична. Въ нея народътъ участвува и законодательствува. Нима на този народъ ще бжде отказано правото да опредѣля какво училище иска и по каква програма да се работи? Това мирише на болшевизмъ. И не е чудно този пасажъ отъ резолюцията за свѣтското училище и изгонване клерикализма отъ него, да е една демагогска виходка къмъ новозаписанитѣ комунисти учители въ Съюза.

Ние смѣтаме, че учителството напълно е разбрало колко енеобходимъ религиозния духъ за подрастващото поколение. Ние вѣрваме, че учителството е надрастнало предразсѣдка, че науката и религията сж враждуващи антиподи. Ами идеалитѣ за социална правда, които учителството възвестява, не сж ли най-висшитѣ цели и задачи на християнското учение? Не е ли Христосъ първиятъ нашъ Учителъ на социаленъ миръ? Какъ съ леко сърце го отричатъ?

Съ тази резолюция учителството, народното учительство, вмѣсто да съкрати пѣтъ си до народа, разширява пропастта. То се връща много назадъ. То иде да остане безвѣрие, скептицизмъ и безразличие къмъ интелигенция и държава. Избраниятъ пѣтъ е лошъ, резултатитѣ ще сж гибелни за народа ни.

Колко жалко е да се цѣли нравствеността на научна и религиозна. То е нѣщо — ще си позволимъ да го кажемъ — безсмислица.

Най-лесната, най-достѣпната нравственостъ се дава по пѣтъ на религиозното обучение. То не е ни страшно, ни срамно, ни отживѣлица да се каже.

България клерикална! Не е ли нужно опомняне за водачитѣ на Общия Български Учителски Съюзъ?

Църк. Служителъ.

23. Конгресъ на Бълг. Женски Съюзъ въ Шуменъ отъ 22 до 25 IX.

При пълненъ редъ и сериозно отношение къмъ работата се състоя 23 конгр. на Бълг. Женски Съюзъ и показа, че жената у насъ е стигнала до високо разбиране на своя общественъ дългъ.

Откриването на конгреса стана съ водосветъ, извършенъ отъ Негово Преосвещенство Епископъ Андрей, който следъ това говори особено назначеното върху високото предназначение на жената като майка, и изказа пожелания щото дейността на съюза да бжде увѣнчана въ скоро време съ успѣхъ. Конгресътъ биде поздравенъ отъ много официални лица и организации.

По-главнитѣ въпроси, съ които конгресътъ се занима, бѣха:

1. *Участие на женитѣ въ общинскитѣ свѣти и училищнитѣ настоятелства.* Животътъ днесъ е така разнообразенъ и сложенъ, че отъ уредбата на тия два института зависи въ голѣма степенъ благосъстоянието на дома. Обществена хигиена, благоустройство, чистота, възпитание, училище. Това сж въпроси, които вълнуватъ жената ежегодно, защото сж тѣсно свързани съ нейната прѣка работа въ семейството. По тая причина тя живѣе по-силно отъ мъжа мъката отъ тѣхната неуредица и необходимостта отъ правилната имъ постановка; тя отъ опитъ знае много нѣщо по тия въпроси и може да бжде полезна на общината съ познанията си. Нейното участие въ общината и училищното настоятелство е абсолютно необходимо за правилната дейностъ на тия два института.

2. *Смисълътъ на труда.* Трудътъ е основа на цѣлата човѣшка култура — духовна и материална. Както цѣлиятъ стопански животъ е изграденъ съ труда на всѣка отдѣлна личностъ, организирана и групирана днесъ въ мощни предприятия, които прескачатъ граници на държави и материци така и духовниятъ животъ — изкуства и наука — почива на трудъ и ни сочи радостта при положенъ успѣшенъ трудъ. Трудътъ е животъ. Затова трѣбва да се внушава всѣкому, че не бива да бѣга и да се срами отъ труда, че той облагородява и повишава и че не може да се дѣли на черенъ и приятенъ. За да се повдигне едно общество, необходимо е трудътъ на всички негови членове. Държавата трѣбва да организира разумно труда, както на селското съсловие, така и на градското, и да привлече къмъ работа всичко дѣеспособно, безъ разлика на полъ или възраст. Жената може и трѣбва да вземе по активно участие въ изграждане бждещето на страната ни.

3. *По девическото образование.* — То не бива да се отличава отъ това на момчетата, защото трѣбва да се даде възможностъ на момичето да развие всички способности, които природата е вложила у него, за да бжде полезно на обществото. Даже на жената е необходимо по солидно образование и възпитание, защото отъ нейнитѣ духовни сили зависи прогресътъ на нацията. Никогa народъ не е пропадалъ, когато жената е стояла на високо културно стѣпало, никогa той не се е спасявалъ, когато тя пропадала. Вънъ отъ това чрезъ образованието жената

Шуменъ, Печатница „Спасъ Поповъ“ — 40. — 1929.